

Seminar 3 - ALGEBRĂ SPAȚII VECTORIALE. BAZE ÎN $\mathbb{R}^n$

Definiția 1. Mulțimea notată :

$$\mathbb{R}^n = \mathbb{R} \times \mathbb{R} \times \dots \times \mathbb{R} = \{X = (x_1, x_2, \dots, x_n) | x_i \in \mathbb{R}, i = \overline{1, n}\}$$

se numește **spațiu de dimensiune n**. Un element $X = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ se numește **vector** din $\mathbb{R}^n$.

Pe această mulțime se pot defini operațiile:

- **suma vectorilor :**

$$X + Y = (x_1 + y_1, x_2 + y_2, \dots, x_n + y_n),$$

unde $X = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ și $Y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$;

Exemplul 1. Fie $X = (2, 3) \in \mathbb{R}^2$ și $Y = (-2, 1) \in \mathbb{R}^2$.

Atunci $X + Y = (0, 4) \in \mathbb{R}^2$.

Observația 1. Nu se pot aduna vectori din spații diferite!

- **înmulțirea unui vector cu un scalar :**

$$\alpha \cdot X = (\alpha x_1, \alpha x_2, \dots, \alpha x_n),$$

unde $\alpha \in \mathbb{K}$ și $X = (x_1, x_2, \dots, x_n)$.

Exemplul 2. Fie $X = (-1, 1, 3) \in \mathbb{R}^3$ și $\alpha = 3$.

Atunci $3X = (-3, 3, 9)$.

Spunem că X este spațiu vectorial peste corpul $\mathbb{K}$ dacă cele două operații verifică condițiile următoare:

sv1) $(X, +)$ grup abelian;

sv2) $\alpha(x_1 + x_2) = \alpha x_1 + \alpha x_2, \forall \alpha \in \mathbb{K}, \forall x_1, x_2 \in X$;

sv3) $(\alpha + \beta)x = \alpha x + \beta x, \forall \alpha, \beta \in \mathbb{K}, \forall x \in X$;

sv4) $\alpha(\beta x) = (\alpha\beta)x, \forall \alpha, \beta \in \mathbb{K}, \forall x \in X$;

sv5) $1v = v, \forall x \in X$.

Definiția 2. Fie $S = \{V_1, V_2, \dots, V_p\} \subset \mathbb{R}^n$ un sistem de vectori.

Se numește **combinație liniară** a vectorilor $V_1, V_2, \dots, V_p \in \mathbb{R}^n$ cu scalarii $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_p \in \mathbb{R}$ vectorul:

$$V = \alpha_1 V_1 + \alpha_2 V_2 + \dots + \alpha_p V_p.$$

Definiția 3. Un sistem de vectori $S = \{V_1, V_2, \dots, V_p\} \subset \mathbb{R}^n$ se numește **liniar independent** dacă oricare ar fi $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_p \in \mathbb{R}$, avem

$$\alpha_1 V_1 + \alpha_2 V_2 + \dots + \alpha_p V_p = \theta \implies \alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_p = 0.$$

Definiția 4. Un sistem de vectori $S = \{V_1, V_2, \dots, V_p\} \subset \mathbb{R}^n$ se numește **liniar dependent** dacă există $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_p \in \mathbb{R}$ nu toți nuli astfel încât

$$\alpha_1 V_1 + \alpha_2 V_2 + \dots + \alpha_p V_p = \theta.$$

Definiția 5. Un sistem de vectori $S = \{V_1, V_2, \dots, V_p\} \subset \mathbb{R}^n$ se numește **sistem de generatori** în $\mathbb{R}^n$ dacă oricare ar fi $X \in \mathbb{R}^n$, există $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_p \in \mathbb{R}$ astfel încât:

$$X = \alpha_1 V_1 + \alpha_2 V_2 + \dots + \alpha_p V_p.$$

Studierea liniar independenței/ dependenței unui sistem

Pentru a stabili liniar dependența/ independența unui sistem $S = \{V_1, V_2, \dots, V_p\}$ se formează matricea A . Această matrice A este formată din vectori puși pe coloane.

Dacă rangul matricei A este egal cu numărul de vectori, atunci vectorii sunt liniari independenți.

Dacă rangul matricei A este diferit de numărul de vectori, atunci vectorii sunt liniari dependenți.

Fie $B = \{u_1, u_2, \dots, u_m\}$ o mulțime de vectori în $\mathbb{R}^n$, adică $u_k = (x_1^k, x_2^k, \dots, x_n^k)$ cu $x_i^k \in \mathbb{R}, \forall i \in \overline{1, n}$ și $\forall k \in \overline{1, m}$.

- **Sistemul de vectori B este bază dacă este liniar independent și sistem de generatori**

- Sistemul de vectori B este bază dacă este liniar independent și numărul de vectori este egal cu dimensiunea spațiului.

Baze canonice

- $B = \{e_1 = (1, 0), e_2 = (0, 1)\}$ este bază în $\mathbb{R}^2$
- $B = \{e_1 = (1, 0, \dots, 0), e_2 = (0, 1, 0, \dots, 0), \dots, e_n = (0, 0, \dots, 0, 1)\}$ este bază canonică în $\mathbb{R}^n$

Probleme rezolvate

Exercițiul 1. Studiați care din următoarii vectori sunt liniar dependenți/independenți, iar în caz de dependență, scrieți relația de dependență.

- i) $v_1 = (1, 2, 3), v_2 = (0, -1, 1), v_3 = (1, 1, 4);$
 ii) $v_1 = (1, 2, 3), v_2 = (0, -1, 1), v_3 = (0, 2, 1).$

Rezolvare.

Metoda I : Folosim definiția vectorilor liniar dependenți/independenți.

Fie $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \mathbb{R}$ cu $\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = \theta$, adică

$$\begin{aligned}\alpha_1(1, 2, 3) + \alpha_2(0, -1, 1) + \alpha_3(1, 1, 4) &= (0, 0, 0) \\ (\alpha_1 + \alpha_3, 2\alpha_1 - \alpha_2 + \alpha_3, 3\alpha_1 + \alpha_2 + 4\alpha_3) &= (0, 0, 0)\end{aligned}$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 + \alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_1 - \alpha_2 + \alpha_3 = 0 \\ 3\alpha_1 + \alpha_2 + 4\alpha_3 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & -1 & 1 \\ 3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$

Deoarece $\text{rang } A = 2$ rezultă că sistemul admite și soluții diferite de soluția banală, deci vectorii sunt liniar dependenți.

Pentru a scrie relația de dependență, aflăm o soluție nenulă a sistemului.

Folosind metodele de rezolvare a sistemelor liniare învățate în seminarul anterior avem că α_1, α_2 sunt necunoscutele principale, iar α_3 este necunoscută secundară. Notăm $\alpha_3 = a$ și obținem:

$$\begin{cases} \alpha_1 & = -a \\ 2\alpha_1 - \alpha_2 & = -a \end{cases}$$

Deci $\alpha_1 = \alpha_2 = -a$.

Relația de dependență este:

$$-av_1 - av_2 + av_3 = 0$$

$$-v_1 - v_2 + v_3 = 0$$

Metoda II: Folosim criteriul practic pentru studierea liniei dependenței/independenței sistemului de vectori.

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & -1 & 1 \\ 3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$

Atunci

$$S_A = \left(\begin{array}{ccc|c} \boxed{1} & 0 & 1 & \\ 2 & -1 & 1 & \\ 3 & 1 & 4 & \end{array} \right) L_2 - 2L_1 \rightarrow \widetilde{L_2}; L_3 - 3L_1 \rightarrow L_3$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & \\ 0 & \boxed{-1} & -1 & \\ 0 & 1 & 1 & \end{array} \right) L_3 + \widetilde{L_2} \rightarrow L_3 \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & \\ 0 & -1 & -1 & \\ 0 & 0 & 0 & \end{array} \right)$$

Deoarece $\text{rang } S_A = 2$ este diferit de numărul vectorilor (3 vectori), rezultă că vectorii sunt liniar dependenți. O relație de dependență liniară se determină ca la Metoda I.

iii) *Metoda I*: Folosim definiția vectorilor liniar dependenți/independenți.

Fie $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \mathbb{R}$ cu $\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = \theta$, adică

$$\alpha_1(1, 2, 3) + \alpha_2(0, -1, 1) + \alpha_3(0, 2, 1) = (0, 0, 0)$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 = 0 \\ 2\alpha_1 - \alpha_2 + 2\alpha_3 = 0 \\ 3\alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 = 0 \end{cases}$$

cu soluția $\alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = 0$, deci vectorii sunt liniari independenți.

Metoda II : Folosim criteriul practic pentru studierea liniei dependenței/independenței sistemului de vectori.

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 2 & -1 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$S_A = \begin{pmatrix} \boxed{1} & 0 & 0 \\ 2 & -1 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \end{pmatrix} L_2 - 2L_1 \rightarrow \widetilde{L_2}; L_3 - 3L_1 \rightarrow L_3$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \boxed{-1} & 2 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix} L_3 + \widetilde{L_2} \rightarrow L_3 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 2 \\ 0 & 0 & 3 \end{pmatrix}$$

Observăm $\text{rang } S_A = 3$, iar numărul vectorilor este 3. Cum rangul matricei este egal cu numărul de vectori rezultă că vectorii sunt liniar independenți.

Exercițiul 2. Să se determine $\lambda \in \mathbb{R}$ astfel încât vectorii

$$v_1 = (1, -1, 4), v_2 = (2, -3, 1), v_3 = (1, 2, \lambda)$$

să fie liniar dependenți în spațiul vectorial $\mathbb{R}^3$.

Rezolvare.

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ -1 & -3 & 2 \\ 4 & 1 & \lambda \end{pmatrix}$$

Vectorii sunt liniar dependenți dacă $\text{rang } A < 3$.

$$\text{Pentru } \text{rang } A < 3 \text{ avem că } \begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ -1 & -3 & 2 \\ 4 & 1 & \lambda \end{vmatrix} = 0 \iff -\lambda^2 + 3\lambda - 2 = 0$$

Deci vectorii sunt liniari dependenți pentru $\lambda = 25$.

Exercițiul 3. Să se determine $\lambda \in \mathbb{R}$ astfel încât vectorii

$$v_1 = (1, 2, \lambda), v_2 = (-1, 1, 2), v_3 = (\lambda, 1, 0) \in \mathbb{R}^3$$

să fie liniar independenți.

Rezolvare.

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & \lambda \\ 2 & 1 & 1 \\ \lambda & 2 & 0 \end{pmatrix}$$

Vectorii sunt liniar independenți dacă $\text{rang} A = 3$.

Pentru $\text{rang} A = 3$ avem că $\begin{vmatrix} 1 & -1 & \lambda \\ 2 & 1 & 1 \\ \lambda & 2 & 0 \end{vmatrix} \neq 0 \iff -\lambda^2 + 3\lambda - 2 \neq 0$

Deci vectorii sunt liniari independenți pentru $\lambda \neq 1, \lambda \neq 2$.

Exercițiul 4. Să se verifice dacă sistemul

$$S = \{v_1 = (0, 0, 3), v_2 = (0, -1, 1), v_3 = (1, 1, 0)\}$$

este sistem de generatori.

Rezolvare.

Într-adevăr, dacă $x = (x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3$, din relația

$$x = \alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3$$

rezultă sistemul

$$\begin{cases} \alpha_3 = x_1 \\ -\alpha_2 + \alpha_3 = x_2 \\ 3\alpha_1 + \alpha_2 = x_3 \end{cases}$$

cu soluția $\alpha_1 = \frac{x_3 - x_1 + x_2}{3}, \alpha_2 = x_1 - x_2, \alpha_3 = x_1$.

Deci S este un sistem de generatori.

Exercițiul 5. Să se studieze dacă sistemul de vectori este sistem de generatori în spațiul vectorial precizat:

$$S_3 = \{v_1 = (2, 4, 2), v_2 = (2, 0, -1), v_3 = (4, 4, 1)\} \subset \mathbb{R}^3$$

Rezolvare. Într-adevăr, dacă $x = (x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3$, din relația

$$\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = x,$$

adică $\alpha_1(2, 4, 2) + \alpha_2(2, 0, -1) + \alpha_3(4, 4, 1) = (x_1, x_2, x_3)$

Așadar obținem sistemul :

$$\begin{cases} 2\alpha_1 + 2\alpha_2 + 4\alpha_3 = x_1 \\ 4\alpha_1 + 4\alpha_3 = x_2 \\ 2\alpha_1 - \alpha_2 + \alpha_3 = x_3 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 4 \\ 4 & 0 & 4 \\ 2 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

Deci $\det A = 0$, iar $\text{rang } A = 2$.

Matricea extinsă este:

$$\overline{A} = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 4 & 1 \\ 4 & 0 & 4 & 0 \\ 2 & -1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Pentru $x_1 = 1, x_2 = 0, x_3 = 0$ avem $\text{rang } \overline{A} = 3$.

Cum $\text{rang } A \neq \text{rang } \overline{A}$ rezultă că sistemul este incompatibil.

Deci există $x = (1, 0, 0) \in \mathbb{R}^3$ care nu se poate exprima ca o combinație liniară a vectorilor din sistem, așadar sistemul nu este un sistem de generatori deoarece nu orice vector se poate exprima ca o combinație liniară a vectorilor din sistem.

Exercițiul 6. Stabiliți dacă sistemul format doar din vectorul nul este liniar dependent/independent.

Rezolvare. Sistemul format doar din vectorul nul, $S = \{0\}$ este liniar dependent pentru că oricare ar fi $\alpha \neq 0 \in K$ avem că

$$0 = \alpha \cdot 0$$

Exercițiul 7. Stabiliți dacă sistemul format dintr-un singur vector nenul este liniar dependent/independent.

Rezolvare. Sistemul format dintr-un singur vector nenul, $S = \{v\}, v \neq 0$ este liniar independent pentru că

$$0 = \alpha \cdot v \iff \alpha = 0$$

Exercițiul 8. Se consideră sistemul de vectori din $\mathbb{R}^3$:

$$B = \{v_1 = (-1, 2, 0), v_2 = (1, 2, 3), v_3 = (0, 1, 1)\}.$$

- i) Să se arate că B formează o bază în $\mathbb{R}^3$.
- ii) Să se determine coordonatele vectorului $v = (1, -1, -2)$ relativ la această bază.

Rezolvare.

$$i) A = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 1 \\ 0 & 3 & 1 \end{pmatrix}$$

Cum $\text{rang} A = 3$ avem un sistem liniar independent.

Numărul de vectori = dimensiunea spațiului = 3

Așadar B este bază în $\mathbb{R}^3$.

- ii) Pentru a determina coordonatele unui vector într-o bază avem două metode:

Metoda 1:

Pentru a determina coordonatele vectorului $v = (1, -1, -2)$ relativ la baza B folosim definiția coordonatelor relativ la o bază vectorială.

Rezolvăm sistemul:

$$\begin{aligned} \alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 &= v \\ \begin{cases} -\alpha_1 + \alpha_2 &= 1 \\ 2\alpha_1 + 2\alpha_2 + \alpha_3 &= -1 \\ 3\alpha_2 + \alpha_3 &= -2 \end{cases} \end{aligned}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 1 \\ 0 & 3 & 1 \end{pmatrix}$$

$$S_{\bar{A}} = \left(\begin{array}{ccc|c} \boxed{-1} & 1 & 0 & 1 \\ 2 & 2 & 1 & -1 \\ 0 & 3 & 1 & -2 \end{array} \right) L_2 + \widetilde{2L_1} \rightarrow L_2$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & \boxed{4} & 1 & 1 \\ 0 & 3 & 1 & -2 \end{array} \right) L_3 - \frac{3}{4}L_2 \rightarrow L_3 \left(\begin{array}{ccc|c} -1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 4 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1/4 & -11/4 \end{array} \right)$$

Obținem $\alpha_1 = 2, \alpha_2 = 3, \alpha_3 = -11$.

Deci coordonatele vectorului v relativ la baza B sunt:

$$[v]_B = \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \\ -11 \end{pmatrix}$$

Metoda 2 :

Pentru a determina coordonatele vectorului $v = (1, -1, -2)$ relativ la baza B folosim formula:

$$[v]_B = T_{B_c B}^{-1} [v]_{B_c} = T_{B B_c} [v]_{B_c}$$

Avem că

$$[v]_{B_c} = \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ -2 \end{pmatrix}$$

$$T_{B_c B} = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 1 \\ 0 & 3 & 1 \end{pmatrix}$$

Obținem

$$T_{B_c B}^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 2 & 1 & -1 \\ 6 & 3 & -4 \end{pmatrix}$$

Deci coordonatele vectorului v relativ la baza B sunt:

$$[v]_B = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 2 & 1 & -1 \\ 6 & 3 & -4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ -2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \\ 11 \end{pmatrix}$$

Exercițiul 9. Arătați că următoarele sisteme de vectori sunt baze și scrieți matricele de trecere de la baza canonică la fiecare din aceste baze, precum și matricea de trecere de la baza B_2 la baza B_1 .

$$B_1 = \{u_1 = (1, 3, -1), u_2 = (0, 2, 1), u_3 = (-2, -1, 0)\}$$

$$B_2 = \{v_1 = u_1 - u_2, v_2 = 2u_1 + u_2 - u_3, v_3 = u_2 + u_3\}$$

Rezolvare.

Arătăm că B_1 este bază în $\mathbb{R}^3$.

Studiem liniar independența sistemului:

$$\alpha_1 u_1 + \alpha_2 u_2 + \alpha_3 u_3 = \bar{0}$$

$$\alpha_1(1, 3, -1) + \alpha_2(0, 2, 1) + \alpha_3(-2, -1, 0) = (0, 0, 0)$$

$$(\alpha_1, 3\alpha_1, -\alpha_1) + (0, 2\alpha_2, \alpha_2) + (-2\alpha_3, -\alpha_3, 0) = (0, 0, 0)$$

$$(\alpha_1 - 2\alpha_3, 3\alpha_1 + 2\alpha_2 - \alpha_3, -\alpha_1 + \alpha_2) = (0, 0, 0)$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 - 2\alpha_3 = 0 \\ 3\alpha_1 + 2\alpha_2 - \alpha_3 = 0 \\ -\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 3 & 2 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\det A = \begin{vmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 3 & 2 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \end{vmatrix} = -9 \neq 0, \text{ rezultă că sistemul are doar soluție}$$

banală, deci avem sistem liniar independent

Numărul de vectori=dimensiunea spațiului=3

Așadar B_1 este bază în $\mathbb{R}^3$.

Arătăm că B_2 este bază în $\mathbb{R}^3$.

$$v_1 = u_1 - u_2 = (1, 3, -1) - (0, 2, 1) = (1, 1, -2)$$

$$v_2 = 2u_1 + u_2 - u_3 = 2(1, 3, -1) + (0, 2, 1) - (-2, -1, 0) = (4, 9, -1)$$

$$v_3 = u_2 + u_3 = (0, 2, 1) + (-2, -1, 0) = (-2, 1, 1)$$

Numărul de vectori=dimensiunea spațiului=3

Studiem liniar independența sistemului:

$$\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = \vec{0}$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 + 4\alpha_2 - 2\alpha_3 = 0 \\ \alpha_1 + 9\alpha_2 + \alpha_3 = 0 \\ -2\alpha_1 - \alpha_2 + \alpha_3 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 4 & -2 \\ 1 & 9 & 1 \\ -2 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\det A = \begin{vmatrix} 1 & 4 & -2 \\ 1 & 9 & 1 \\ -2 & -1 & 1 \end{vmatrix} = -36 \neq 0, \text{ rezultă că sistemul are doar soluție}$$

banală, deci avem sistem liniar independent

Așadar B_2 este bază în $\mathbb{R}^3$.

Matricea de trecere de la baza canonică la baza B_1

$$T_{B_c B_1} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 3 & 2 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Matricea de trecere de la baza canonică la baza B_2

$$T_{B_c B_2} = \begin{pmatrix} 1 & 4 & -2 \\ 1 & 9 & 1 \\ -2 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

Vectorii bazei B_2 sunt exprimați în funcție de vectorii bazei B_1 , deci obținem direct matricea de trecere de la baza B_1 la baza B_2 :

$$T_{B_1 B_2} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

Avem că $T_{B_2 B_1} = T_{B_1 B_2}^{-1}$.

Deci

$$T_{B_1 B_2}^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{4} & -\frac{1}{4} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{4} & \frac{3}{4} \end{pmatrix} = T_{B_2 B_1}$$

Probleme propuse

Exercițiul 10. Studiați care din următorii vectori sunt liniar dependenți/independenți, iar în caz de dependență, scrieți relația de dependență.

- i) $v_1 = (1, 0), v_2 = (3, -2)$

ii) $v_1 = (1, -1), v_2 = (0, 0), v_3 = (1, 1)$

iii) $v_1 = (1, 0, -1), v_2 = (2, -1, 1)$

iv) $v_1 = (1, 0, -1), v_2 = (2, -1, 1), v_3 = (1, -1, 1)$

v) $v_1 = (1, 0, -1), v_2 = (2, -1, 1), v_3 = (3, -1, 0)$

Exercițiul 11. Să se studieze dacă sistemul de vectori este sistem de generatori în spațiul vectorial precizat:

$$S = \{v_1 = (-1, 0, 2), v_2 = (2, 0, -1), v_3 = (1, 2, 1)\} \subset \mathbb{R}^3$$

Exercițiul 12. Se consideră sistemul de vectori din $\mathbb{R}^3$

$$B = \{v_1 = (1, 0, 2), v_2 = (2, 1, 2), v_3 = (1, 2, 1)\}.$$

i) Să se arate că B formează o bază în $\mathbb{R}^3$

ii) Să se determine coordonatele vectorului $v = (1, 1, 1)$ relativ la această bază.

Exercițiul 13. Fie

$$B_1 = \{v_1 = (1, 3, 1), v_2 = (0, 2, 1), v_3 = (-2, -1, 0)\}$$

și

$$B_2 = \{u_1 = (2, -1, 1), u_2 = (-1, -2, 1), u_3 = (2, 0, -1)\}$$

Să se arate că B_1 și B_2 sunt baze în $\mathbb{R}^3$ și să se scrie matricele de trecere de la baza B_1 la B_2 și de la baza B_2 la B_1 .